

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

776. An, & qualiter collatio fieri debeat sine diminutione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

provisionis suo sigillo munitas concedat. Castrop. cit. n. 9. Garc. n. 10. citans Mascar. concl. 174. n. 1. quæ tamen literæ juxta styllum Curia Rom. factam collationem non probant contra provisiones apostolicas, & in eorum præjudicium ad evitandas fraudes, Castrop. loc. cit. Garc. n. 11. citans Lamb. Coraf. Rebuff. Mandof. &c. & dicens hoc velle Azor, dum ait, ex usu Curia Rom. receptum esse, ne collatio sine testibus facta sit rata & firma. Idque verum ex decis. Achil. 172. & decis. Chifanensis 81. ait Garc. n. 12. & 14. etiam in literis Ordinarii ejus sigillo sigillatis nominati essent testes, si testes hi non subscripserint, aut secretarius Ordinarii fuisset notarius; nisi forte post dictas Ordinarii literas collationis provisiones resignasset, & de consensu resignationis constaret per duos testes, ut Garc. n. 13. vel in vigore talis collationis factæ ab Ordinario accepisset possessionem ante provisionem Apostolicam, & adesset instrumentum hujus possessionis. Garc. n. 14. & 15. juxta dictam decis. Chifan. & resolut. Rotæ in una Auxitana castri Baldi, & Mandosium ad reg. 8. q. 8. n. 4. quem citat, ait etiam Garc. à n. 2. 4. hac non procedere, sed provisionem factam ab Ordinario probari per literas Ordinarii, etiam non subscriptas à notario contra provisionem Apostolicam, dum non agitur de antidatione; sed provisiones ab Ordinario fatetur provisionem esse anteriorem; dicit tamen, eam esse invalidam, eò quòd, cum Papa Ordinario indultum concesserit, sibi met manus ligarit; tunc enim conferre beneficium spectat ad Ordinarium, & sic credatur ejus literis cum solo sigillo ipsius, citat pro hoc Nav. cons. 1. de fide instrum. Zerol. in pr. p. 2. v. Bulca §. 7. & Rot. in Leodiensi, canonic. 18. Jan. 1557. vide de his & affinis Garc.

Questio 774. An, & qualiter collatio fieri possit pro determinato tempore?

1. **R**espondeo primò, Papam posse beneficium de cetero non manuale, sed perpetuum conferre ad determinatum tempus. Azor, p. 2. l. 6. c. 26. n. 7. citans gl. communiter receptam in c. 2. de elect. Rebuff. in pr. tit. requisita ad bon. collationem. n. 14. citans c. si graviora. de rescript. in 6. licet dicat, Papam id non solere facere, & vix hoc recipiendum in Francia.

2. Respondeo secundò; ab aliis collatoribus id fieri non posse, sed provisiones beneficiorum debere fieri necessariò in perpetuum. Azor. *ibid.* Castrop. loc. cit. n. 12. provisiones enim pro determinato tempore sunt contra beneficium naturam, quæ est jus perpetuum ad fructus. Castrop. *ibid.* Tametsi autem beneficia manualia sint ad nutum auferibilia, nunquam tamen conferuntur pro certo & determinato tempore, sed pro in determinato & incerto, ac proinde de se perpetuò, ut Castrop. dum tempus incertum pro perpetuo quodammodò habetur, ut Azor. loc. cit. porro alii modi, de quibus Rebuff. loc. cit. n. 16. puta, commenda, quæ fit ab Ordinario ad 6. menses de Ecclesia parochiali, datio coadjutoris durante morbo principalis, datio procuratoris Ecclesiæ vacanti, &c. similisve concessionis beneficium ad tempus non sunt propriè collatio, quæ fit in titulum, seu quæ conferunt beneficium in titulum.

Questio 775. An, & qualiter collatio debeat fieri libere?

1. **R**espondeo primò, provisio beneficium, cum sit liberalis donatio, debet esse libera à coactione, hoc est, non extorta per vim aut metum, aliàs erit nulla. Castrop. cit. p. 1. n. 8. Azor loc. cit. n. 2. juxta c. 2. de his, quæ vi merisq. causâ sunt. & c. ad aures. & c. penult. tit. eod. porro collatio non definit esse libera, dum ex statuto Ecclesiæ, aut jure aliquo speciali tenetur collator, v. g. Episcopus conferre sub testimonio duorum vel trium testium, dum testimonium hoc non habet vim consilii & assensus, & testes hi verius sunt testes bonæ vel malæ collationis quàm particeps. Lott. l. 2. q. 4. n. 122. Nec ideo minùs dicitur libera collatio, quia jus conferendi spectat ad plures; consideratur enim in collatoribus pluribus jus hoc tanquam individuum. Lott. l. 2. q. 1. n. 29. quin & adhuc est libera, dum fieri debet certo generi personarum, & fieri non potest provisio ad parochiam, nisi digniori judicato, de quo vide dicta alibi.

2. Verum quidquid sit de his & similibus, observandum, hic non quæri de ea libertate collationis, de qua in reg. 8. cancell. nimirum quæ libertate libera dicitur collatio, quæ expediri valet ad totalem conferentis voluntatem, ut Menoch. de arb. l. 1. q. 7. n. 34. Ruinus cons. 18. n. 6. apud Gonz. ad reg. 8. gl. 46. n. 3. & ad quam non requiritur citatio, neque requisitio, aut interventus alterius, ut Abb. in c. licet Episcopus, de præb. in 6. apud eundem Gonz. loc. cit. n. 4. quæque ab omni necessitatis observantia & solennitate est absoluta, ut Tiraq. apud eund. n. 5. de quibus vide fusè & exactè agentem Gonz. gl. 46. 47. & seq. Verùm quæri hic solum de libertate, quæ excludit coactionem & subreptionem: qualiter autem collatio debeat esse libera, hoc est, immunis à subreptione, dicitur alibi, ubi de literis apostolicis provisionibus, vide tantisper Garc. p. 8. c. 3. per tot.

Questio 776. An, & qualiter collatio beneficium (idem est de alia provisione, puta, presentatione, institutione, confirmatione) fieri debeat sine diminutione?

1. **R**espondeo primò in genere: provisio beneficium fieri debet absque omni diminutione, ut habetur expressè c. unico, ut Eccl. benef. sine diminutione conferantur. Porro diminui dicitur beneficium 4. modis, nimirum per impositionem oneris, divisionem, dismembrationem, suppressionem. De tribus posterioribus diminutionis speciebus alibi; de prima, etiam quatenus comprehendit pensionis impositionem, sive de pensionibus, quæque alibi. Illud tamen hic observandum, diminutionem alias communiter idem sonare quod dismembratio, quando nimirum non tollitur unitas beneficium, sed pars fructu ei auferitur, & alteri beneficio applicatur, adeòque distinguitur à divisione, qualis dicitur, dum ex uno beneficio fiunt duo. Laym. ad c. majoribus. de præb.

2. Respondeo secundò in specie, non licere ulli collatori inferiori Papæ in ipsa provisione beneficium onus ullum præter ea, quæ in ipsa beneficium erectione seu fundatione ei annexa sunt, imponere, seu collatarium gravare ullo onere reali vel personali, v. g. reservando sibi vel alteri fructus, aut eorum partem, imponendo pensionem, aut impostam au-

gendo &c. Quia sic saltem periculum est pravitatis simoniacæ, præsertim dum oneris exsolutio cedit directè aut indirectè in collatoris commodum. Laym. in c. cum clericis, de pactis, n. 2. Et si tale quid exigatur pro collatione, seu in collatione de eo paciscatur, aut à collatio promittatur, est expressa Simonia. Pirh. ad cit. c. unic. n. 2. Engels, ibid. n. 2. Laym. loc. cit. n. 1. De cetero non prohibetur Episcopus, non quidem quia collator; sed potius quia iudex Ecclesiasticus, seu quia Episcopus, ut Engels, non ex pacto, sed per auctoritatem suam ordinariam, ut Pirh. loc. cit. quandoque ob rationabilem causam necessitatis huiusmodi aliquid imponere beneficio, v. g. pensionem jam impositam augendo, præsertim, ubi majores nunc, quam antè fructus ex beneficio proveniant. Laym. loc. cit. aut parrem aliquam redituum beneficii vacantis subtrahere, & ad causam piam, v. g. fabricam Ecclesiæ applicare, sibi que ad tempus reservare, etiam si id in ipsius Episcopi conferentis commodum aliquo modo cedat, v. g. ad solvenda debita Episcopatus contracta nomine Ecclesiæ, & non suo privato nomine, vel pro sua sustentatione, Pirh. Engels. ll. cit. Quin & in quibusdam Germaniæ locis seu Ecclesiis vigere consuetudinem, ut ex beneficiis, v. g. parochialibus loco primorum fructuum, seu nomine annalis demarur aliquid ad Episcopales proventus augendos, testatur Laym. ad cit. c. unicum, ne Eccles. benef. &c. Sic potest monasterium, cui incorporata parochia, dum in ea investiri facit vicarium, reservatà sibi annuâ pensione juxta redituum facultatem, auctis dein redditibus parochialibus augere dictam pensionem ex Abb. in c. cum clericis, de partib., ait Laym. loc. cit. Id tamen intelligendum asserens, si auctio redituum sit notabilis, & non uno tantum anno, sed pluribus durans; & nisi hæc auctio redituum proveniat ex industria Vicarii, utpote cui diligentia sua damnosa esse non debet; sic quoque tradit Laym. ad c. significatum, de præb. n. 4. posse Episcopum ex rationabili causa beneficio, dum vacat, adjicere novum onus, v. g. ut beneficiatis deinceps habeat catechismum, ut capellania ex prima fundatione habens onus legendi hebdomatim unum tantum vel duo sacra, dein habeat onus legendi plura sacra, si tamen reditus sufficiant, & Ecclesia indigeat frequentiori sacrificio: vide dicta sub initium, ubi qualiter onera imposita à fundatore possunt mutari: verum hæc impositio oneris, puta, dicta auctio vel reservatio &c. Ante collationem beneficii, seu antequam alicui conferatur, facienda. Laym. ad cit. c. cum clericis. Sive pro cautela, ut evitetur pactio, ipsi rei seu beneficio onus est imponendum, ita ut ad quemcunque beneficium transeat, cum suo onere transeat. Azor. p. 2. l. 6. c. 26. q. 3. Laym. in c. significatum, de præb. n. 4. ex Abb. in idem c. n. 7. minus etiam rectè fieret post collationem sine consensu beneficiati; quia in jure quæsito alicui præjudicari regulariter non potest. Engels loc. cit. citans Zoësum ad cit. c. unic. n. 2. unde, si necessitas urgeat, nullumque beneficium vacet, aut vacantium beneficiorum reditus non sint sufficientes, potius ab omnibus sibi subjectis clericis exigere aliquid potest Episcopus. Engels ibid. remittens ad rit. de censibus, & Barb. de off. Episcopi alleg. 87.

3. Nequaquam igitur poterit Episcopus, multo que minus collator aliquis inferior fructus tempore beneficii vacantis obvenientes suis usibus applicare (sed hi futuro successoris reservari debent) nisi fortè ex speciali privilegio, vel legitima & ra-

tionabili consuetudine aliud introductum sit. Engels loc. cit. n. 3. citans c. cum vos, de off. ordin. c. præfenti. rit. eod. in 6. & c. 5. de excess. præb. num autem spectato jure communi Episcopus ex justa causa reservare sibi possit ad tempus integros redditus beneficii vacantis, non convenit inter Auctores: affirmant apud Pirh. loc. cit. n. 3. gl. fin. Innoc. in cit. c. unic. ut Eccles. benef. sine diminur. Host. in sum. s. quam. vñ, ed quodd. cum Episcopus ex justa causa de consensu capituli beneficium possit extinguere, multo magis possit ad tempus reservare sibi illius redditus. Neque huic sententiæ obstare videtur, quod c. penult. de verb. signif. per privilegium Papæ concessum fuerit Episcopo; ut fructus beneficiorum in sua dicecesi vacantium ad solvenda debita Ecclesiæ suæ ad biennium sibi retinere possit, quo privilegio opus non fuisse, si id jure communi Episcopi licitum esset. Nam dici possit, ut ait Pirh. loc. cit. n. 3. privilegium hoc in casu cit. c. penult. impetratum esse à Papa solum ad majorem securitatem; aut quia Capitulum Episcopo contradicebat. Neque obstare videtur clem. 2. de reb. Eccl. non alien. ubi permittitur Episcopo unire beneficia cum consensu capituli, ita tamen ut suæ, vel capituli mensa non uniantur; nam ibi, ut ait Pirh. loc. cit. citans Barbofi. ad cit. c. unicum, n. ult. Sermo est de perpetuis unionibus beneficiorum, quod extendi non debet ad reservationes fructuum beneficiorum ad tempus. Contrarium, nimirum non licere Episcopis citra speciale privilegium & licentiam Papæ, & præsciudendo à consuetudine legitima, de qua paulò supra ex Engels & Laym. tenent Laym. ad cit. c. unic. n. 3. Pirh. ibid. n. 4. citans Abb. in idem c. n. 20. idque argumento cit. Clem. II. prohibentis Episcopo unire beneficium mensa suæ in perpetuum; utpote cujus ratio, nempe quod Episcopus hac ratione auctoritatem præstaret in factio proprio, seu in proprio commodum, tam militat in tali unione seu reservatione fructuum pro mensa sua temporalis, quam perpetua: unde & tenent hi auctores & expressè Pirh. loc. cit. n. 4. citans Laym. & Jo. And. in c. si propter. de rescrip. in 6. quod licet urgente causa, v. g. necessitate reparandæ Ecclesiæ citra tale privilegium Episcopus cum consensu capituli possit statuerè, ut primi anni fructus ex beneficiis vacantibus in dicecesi applicantur ad fabricam Ecclesiæ suæ cathedralis, si urgeat necessitas ejus reparandæ, non tamen possit sic statuerè in usum mensa suæ. Et, quodd. quando dicitur in genere, quod Episcopus possit fructus integros beneficii vacantis ad tempus ex justa & necessaria causa reservare, ait Pirh. non esse justam causam, ut retineat eos in propriam utilitatem.

Questio 777. An, & qualiter collatio fieri debeat gratis?

R Espondeo debet fieri gratis, hoc est, sine ullo pretio, præmio aut mercede, aliàs committitur Simonia, c. si quis objecerit, c. salvator 1. q. 3. c. quam pro 1. q. 2. Castrop. loc. cit. n. 1. Estque hoc ipsum de ratione beneficii, ut gratis conferatur. Unde jure merito provisiones beneficiorum Eccles. gratia appellantur, longè que magis urget ratio hujus denominationis gratia in provisionibus beneficiorum, maxime apostolicis, quam in concessionibus feudalibus; cum in his ferè semper quidpiam penditur vel rependitur concedenti. Lott. l. 3. q. 1. n. 3. ex Suar. de ll. l. 8. c. 2. n. 9. Et sicut feudum non perdit nomen gratia ex obligatione feudatarii; cum semper